

(א) חגיגה כ: [מנחות מד.], (ב) ז'ל דמנן, (ג) חגיגה כב: יומא מה. עדיית פ"ח מ"א, (ד) חגיגה סס, (ה) פ"ח דמנן, (ו) חגיגה סס, (ז) חגיגה סס, (ח) חגיגה סס, (ט) חגיגה סס, (י) חגיגה סס, (יא) חגיגה סס, (יב) חגיגה סס, (יג) חגיגה סס, (יד) חגיגה סס, (טו) חגיגה סס, (טז) חגיגה סס, (יז) חגיגה סס, (יח) חגיגה סס, (יט) חגיגה סס, (כ) חגיגה סס, (כא) חגיגה סס, (כב) חגיגה סס, (כג) חגיגה סס, (כד) חגיגה סס, (כה) חגיגה סס, (כו) חגיגה סס, (כז) חגיגה סס, (כח) חגיגה סס, (כט) חגיגה סס, (ל) חגיגה סס.

תורה אור השלם

1. ק"ה אור ע"ה וק"ה מלאה ע"ה וק"ה במדבר ו' יד

גליון הש"ס

גמ' כל מה שבק"ה אחת. ע"י חולין לו ע"ה חולין ד"ה ד"ה:

מוסף רש"י

מי לא עסקין דנגע בשני. מי לא עסקין לנתמט מניה דלפילו נגע כשי נמי קאמר לא יאכל דהא בכל טמא כפיט ופי חקיקי עסקין (פסוק ל') דהא אשכח דלקיטי טמא, דכפיט כל אשר במוטו יומא, וה"ל הכלי כהווייתו שבתוהי עמי וק"י ליה טמא, וקאמר רחמנא והבשר אשר יגע בכל טמא אפילו בשני וה"ל שר שלישי, לא יאכל והאי קרא בשני שלמים כפיט (חגיגה כד.). הבלי מצרף את מה שבתוהי. תמימות אכולין הרבה ככלי אחד ונגע טמא כחלד כולן, הכלי מנרץ לוימת ככלי חמיה אחת ומתמא כולן (חגיגה כה.) ושם נגע עטול יום נתקמץ פסל את טול (מנחות כד.). אבל לא לתרומה. אלא אותה שנגע בה היא ראשון והנוגעת בה היא שניה והנוגעת בשניה שלישית, והבשר ותרומות (חגיגה כה.) חקיקי ר"ע. רש"י קרא קמי עידי ר"ש על אשר טמא שנגע טמא נתקמץ פסל את טול (חגיגה כה.) פסל את כולן. שזאת תחתיה שפחה מעלות ומתמא בחמיה כקודש (חגיגה כה.) אבל מנרץ כל מה שבתוהי להיות כאלו נגע כטול (רומא תח.).

מוסף תוספות

א. [ד] מוכח מדברי ר' יוסי בהריא דלית ליה דר"ע דאי וכו'. תוס' ה"ל"ש. ב. ה"ל למימר מיצני רביעין מן התורה. ר' יוסי דור. ג. כגון כלי נגע לשרץ דהוי ראשון, ונצט"ח או לבונה נגעו לכלי ההו שני, והבשר נגע לעצם הלבונה דהוי שלישי, ונצט"ח מן משכחת לה כגון שרץ שנגע לכלי והכלי נגע לאוכל דהוי אוכל שני, ונצט"ח לבונה נגע לאוכל והוי שלישי, ואוכל או משקה נגעו לעצם או לבונה דהשתא הווי רביעי. תוס' ר"פ. ד. ד"ב דאורייתא הוא מהא דקתי בפרק חומה בקדש הרביעי בקדש פסול והשלישי בתרומה. תוס' ש"ק. ה. וזמנא ה"ל"ש מוקף.

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

ככל טמא מי לא משמע נמי דאי נגע בשני. דהא שני נקרא טמא כל אשר בתוכו יטמא. והשתא דשמעין ליה לר' יוסי בשלישי לתרומה ולא רביעי ורביעי לקודש ולא חמישי על כרחיק לית ליה שני עושה שלישי בחולין ולא דריש יטמא יטמא דאי אית ליה ליתיה לרביעי בתרומה בק"ו מטבול יום ומה טבול יום שומר בחולין פסול בתרומה שלישי פסול בחולין אין דין שיעשה רביעי בתרומה ודיו ליכא למימר דא"כ מפריך ק"ו דהא שלישי לתרומה נפקא לן מקרא כי היכי דנפקא לן שלישי בחולין ורביעי בקל וחומר וחמישי בקודש ורביעי ממחוסר כפורים אלא ודאי לית ליה לרבי יוסי שני עושה שלישי בחולין: אלא רבי עקיבא לא סבר לה ר' יוסי מנן. דילמא ר"ע אית ליה נמי ק"ו דר' יוסי ומייתי ליה בהאי ק"ו רביעי בתרומה וחמישי בקודש: א"ל אס איתא דיש חולקים דבדר הוא וכי לא לישתמיט שום מגא ולימני רביעי בתרומה כד דוכתא. וכן עסקין לך נמי יומא ר"ע היא אלא ודאי לית ליה לר"ע ק"ו דר"י משום פירכא דדור אחרון כדאמר במסכ' סוטה (דף סז.) עמיד דור אחרון לטור את השלישי בתרומה שאנו מטמאין אותו בקל וחומר מטבול יום כדאמרן ודור אחרון פריך מה לטבול יום שכן אף הטומאה הלך לר"ע נמי דאית ליה שלישי בחולין לא מיימי שום מעלה טפי לתרומה בק"ו מטבול יום משום הא פירכא ושלישי בין בתרומה בין בחולין נפקא לן מקרא צהריא דרש"י יטמא יטמא ורביעי בקודש נמי מוהבשר אשר יגע בכל טמא מי לא עסקין דנגע בשלישי דהא לר"ע הואיל ורש"י יטמא יטמא אשכחן שלישי דלקיטי טמא ומשכחת לה דלתי משקה רביעי הכי שרץ טימא כלי וה"ל ראשון וכלי אוכל ומשקה ומשקה אוכל דהא לר"ע טומאת משקין דאורייתא וחמישי בקודש לא מיימי בק"ו ממחוסר כפורים דאיכא למיפך מה למחוסר כפורים שכן אף הטומאה, ומנעיה לן לר"מ ור"א דאמרו צהריא דמשקין אין מטמאין דבר אחר מן התורה ולרבי יוסי נמי דאוקימנא דליה לא ס"ל היכי משכחת קודש בא לידי רביעי שרץ כלי הוי ראשון וכלי אוכל הוי שני ואוכל משקה הוי שלישי והיאך יבא לידי רביעי וי"ל דעל כרחיק לא משכחת לה אלא מדרבנן ומתע דקמתי לה גבי מעלות דחומר בקודש (חגיגה כה.) דק"ל התם דכולהו מדרבנן נינהו וחו ממש מעלות האחרונות היא ולא התם ה' אחרונות לית להו דררא לטומאה דאורייתא וזמנא סוטה נמי סוגיא דשמעתא דרבי יוסי מדרבנן אולא ואוכל שלישי לר' יוסי בקודש דקאמר לעיל ולמדנו שלישי בקודש מן התורה מהיכן קיבלה הואיל ואין משקה מטמא אוכל על כרחיק מאוכל קיבלה וס"ל טומאה עושה כיוצא בה צדקדים אוכל דמטמא משקה כיון דלא דרשי יטמא יטמא לא ידענא מהיכא נפקא ליה לר' עשה מהאי קרא וכו' ויתן מים על זרע וגו' (דרכשני הו"א)

מקרא מלא דבר הכתוב דילמא איתא הוה לקדשים דה"ל עשין כיוצא בהן מוהבשר אשר יגע בכל טמא: **א"ל** קסבר צירוף דרבנן. יש פ"י מרש"י שפירש דייק לר"ע דלר"ע דרבנן דמדאורייתא אין טומאה ללבונו וגחלים דהא לאו ראשון נינהו דמעלה דרבנן היא מה שמקבלין טומאה וצ"ל כל שעה (לקמן לה.) קרי לה מעלה ואין זה ראיה דהתם נמי קרי לה מעלה להביא כפרתו אוכל צדקדים אף על גב דהוי דאורייתא כדריש צפרק הערל (יבמות עד.) ועוד דצדקדים מוכח צפרק שני דחולין (דף לו.) דוהבשר לרבות ע"ס ולבונו לאו אסמכתא היא דמוכח התם מינה דחיבת הקודש מכשר דאורייתא (וגראה לר"י כמו שהוגה גבי דייק לר"ע דרבנן מהא דקמתי רישא על אפר חטאת שאש נגע טמא צדקדים טימא את כולו וחו מדרבנן שאפר חטאת אינו קודש אלא חול' כדמוכח צפרק התכלת (מנחות נב.) וס' שאין מועלין באפר פרה וקמתי הוסיף ר"ע משמע דהוי דרבנן כמו רישא: **ש"א"י** טומאת ידים במקדש. תימה לר"י אמאי היה להם להיות טמא"י הא אין בהן היסח הדעם ואי משום דאמר צ"ל צדקת דחגיגה (דף כד.) וס' כל הפוסל התרומה מטמא ידים להיות שניות א"כ מאי קא פריך תרוייהו צו ביום גזרו והא הנהו ידים שפוסלות התרומה איירי צמט

ויסי להא דתני אבא שאול טבול יום תחילה לקודש לטמא שניים הפוסל אחד הא אסיקנא דר' יוסי לית ליה הא דאבא שאול. תנן התם במס' עדיית פ"ב. ועל המחט שנמצאת בבשר שתספיין והידיים שטורות, מכלל שלא גזרו על הידיים טומאה במקדש, וכינוי שאין טומאת ידים במקדש.

פרק ראשון פסחים

ניתני נמי רביעי בתרומה. וה"ה דהוה מצי למימר א' אי סבר לה כר"ע אמאי איצטרך לאיתויי בקל וחומר רביעי בקודש ממחוסר כפורים^ב מגופיה דקרא שמעינן ליה כיון דשלישי טמא בחולין קרי כאלו והבשר אשר יגע בכל טמא וגו' כי היכי דדרשין השתא לענין שלישי: **א"ל** לישתמיט תנא וליתני רביעי בתרומה וחמישי בקודש. פ"ה דלמ"ד טומאת משקין לטמא אחרים דרבנן לא משכחת רביעי בקודש אלא מדרבנן ועל ידי ע"ס ולבונו משכחת לה שפיר^ג כדפי' לעיל ור"ל דמיציעיא ליה אי מהני חיבת הקודש למימני ביה ראשון ושני יסבור דאולא מטמא אולא ומה שפ"ה מדקמתי לה גבי מעלות צפרק חומר בקודש (חגיגה כה.) וס' אס כן דרבנן היא אין נראה לר"י^ד דהא אוקמנא כר"ע ואילו דריש יטמא יטמא ע"כ רביעי בקודש דאורייתא דקרי כאן והבשר אשר יגע וגו' ולירוק נמי דאורייתא לרבי חנין^ה והא דלאמר בחגיגה (ס' כה.) חמש מעלות אחרונות לית להו דררא טומאה דאורייתא רבינו חננאל לא גרס דאורייתא ואפילו אי גרס ליה ה"פ לית להו דררא טומאה דאורייתא שלא היה לכתוב לטמאה לפי שכן רחוקין מן הטומאה דמן הדין היה להם להיות טהורים^ו ועוד פ"ה דמלא דלא דריש יטמא יטמא נפקא ליה דאולא מטמא אחרים מדאצטרך טמא הוא למעוטי שאין טומאה עושה כיוצא בה אורי' הימא לאצ"י ולרבי דאף צר אהבה אכל לרבינא דלאר

מקרא מלא דבר הכתוב דילמא איתא הוה לקדשים דה"ל עשין כיוצא בהן מוהבשר אשר יגע בכל טמא: **א"ל** קסבר צירוף דרבנן. יש פ"י מרש"י שפירש דייק לר"ע דלר"ע דרבנן דמדאורייתא אין טומאה ללבונו וגחלים דהא לאו ראשון נינהו דמעלה דרבנן היא מה שמקבלין טומאה וצ"ל כל שעה (לקמן לה.) קרי לה מעלה ואין זה ראיה דהתם נמי קרי לה מעלה להביא כפרתו אוכל צדקדים אף על גב דהוי דאורייתא כדריש צפרק הערל (יבמות עד.) ועוד דצדקדים מוכח צפרק שני דחולין (דף לו.) דוהבשר לרבות ע"ס ולבונו לאו אסמכתא היא דמוכח התם מינה דחיבת הקודש מכשר דאורייתא (וגראה לר"י כמו שהוגה גבי דייק לר"ע דרבנן מהא דקמתי רישא על אפר חטאת שאש נגע טמא צדקדים טימא את כולו וחו מדרבנן שאפר חטאת אינו קודש אלא חול' כדמוכח צפרק התכלת (מנחות נב.) וס' שאין מועלין באפר פרה וקמתי הוסיף ר"ע משמע דהוי דרבנן כמו רישא: **ש"א"י** טומאת ידים במקדש. תימה לר"י אמאי היה להם להיות טמא"י הא אין בהן היסח הדעם ואי משום דאמר צ"ל צדקת דחגיגה (דף כד.) וס' כל הפוסל התרומה מטמא ידים להיות שניות א"כ מאי קא פריך תרוייהו צו ביום גזרו והא הנהו ידים שפוסלות התרומה איירי צמט

ויסי להא דתני אבא שאול טבול יום תחילה לקודש לטמא שניים הפוסל אחד הא אסיקנא דר' יוסי לית ליה הא דאבא שאול. תנן התם במס' עדיית פ"ב. ועל המחט שנמצאת בבשר שתספיין והידיים שטורות, מכלל שלא גזרו על הידיים טומאה במקדש, וכינוי שאין טומאת ידים במקדש.

עין משפט נר מצווה

קבא א מיי פ"ח מהל' אבות הטומאה הלכה ז: **קבב** ב ג מיי פ"ח מהל' טומאת אבות הטומאה הלכה ז: ד מיי פ"ח מהל' טומאת אבות הטומאה הלכה ז: **קבג** ה מיי פ"ח מהל' טומאת אבות הטומאה הלכה ז: **קבד** ו מיי פ"ח מהל' טומאת אבות הטומאה הלכה ז:

רבינו חננאל

ככל טמא לא יאכל בטמא לא נאמר אלא בכל טמא, אלו נאמר בטמא הייתי אומר זה טמא ראשון, למה נאמר בכל טמא להוסיף טמא אחר זה טמא שני. וכתיב לא יאכל הנוגע בזה הטמא. הנה נמצא שלישי מן התורה רביעי מקל וחומר דאמרו ומה מחוסר כפורים שומר בתרומה כו'. או ס"ד דר' יוסי סבר לה כו' עקיבא דאית ליה שלישי בחולין, ליתני רביעי בתרומה וחמישי בקודש, דהא מעלה לכל אחר ואחר ניהו, כמאן למדנו דר' יוסי לית ליה הא דר"ע, ותו אשכחין בהריא במסכת סוטה דר' יוסי סבר אין שני עושה שלישי בחולין, ור' עקיבא נמי לית ליה הא דר' יוסי ונתנא ר' יוסי שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי בקודש, דאי ס"ד דאית ליה, כיון דאית ליה לר' עקיבא דשני עושה שלישי בחולין כמפורש בתורות כהנים, נימא שלישי שפסול בחולין אינו דין עושה רביעי בתרומה, וכי האי דינא נתיי חמישי בקודש ולימא ר' יוסי אליבא דר' עקיבא רביה אמרה וליה לא סבירא ליה, אלא מילא אשכחן גנא דתני הכי, ש"מ דאפילו ר' עקיבא לית ליה רביעי בתרומה ולא חמישי בקודש, דהא וליית ליה האי דינא דרן ליה ר' יוסי, ומתמיהין וכי אהאי כסברא ניקוט וניסמוך. ודק רב כהנא ואשכח הא דתנן במס' חגיגה הכלי מצרף מה שבתוכו לקדש אבל לא לתרומה, והביעי בקודש פסול והשלישי בתרומה. ואמרין מעדותו של ר' עקיבא נשנית משנה זו, דתנן הוסיף ר' עקיבא הסלת והקטורת והלבונה והגחלים שנגע טבול יום במקצת פסל את כולן, כלומר אם נגע טבול יום במקצת הסלת נפסלה כולה, וכן הלבונה והקטורת כיוצא בה. ויש אומרים פירוש אחר, אם נגע טבול יום בסלת נעשה (תחלת) הסלת ראשון, והקטורת שני הלבונה שלישי והגחלים רביעי. ע"כ כן של תורה פירוש והוא דנגעי אהרדי, אבל אי לא נגעי אהרדי, או אם יש שם עוד חמישי והכלי הוא דמנצפין מדרבנן הוא דמיפסלי אבל מדאורייתא לא. ופליגי דר' חזק דאמר צירוף דאורייתא, דכתיב קח אחת עשרה זבב, עשה בכתוב כל מה שבקח אחר. וקמתי טיפא דהא דדייקין עלה מעדותו של ר' עקיבא נשנית הרביעי בקודש פסול רביעי ולא חמישי. ור' יוסי לית ליה הא דאבא שאול, תנן התם במס' עדיית פ"ב. ועל המחט שנמצאת בבשר שתספיין והידיים שטורות, מכלל שלא גזרו על הידיים טומאה במקדש, וכינוי שאין טומאת ידים במקדש.